

ELJÁRÁSREND

A tanárképzés *tanítási gyakorlatának* (Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I., Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II.) lebonyolítása (nappali, levelező tagozat)

Az osztatlan tanárképzés követelményeit a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet szabályozza. A rendelet 2. számú mellékletének 2.2.pontja szerint:

„Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahelyvilágával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alapjártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben. Az iskolai gyakorlatok formái:

- a képzéssel párhuzamosan, iskolában vezetőpedagógus (vezetőtanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önállótanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése, továbbá legalább 15 önállóan megtartott óra, foglalkozás;
- a képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat szünetidőben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető közösségiszolgáltat, mely egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődéskörök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat;
- az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.

Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,
- az iskola, mint szervezetés támogató rendszereinek megismerése.”

A tanítási gyakorlat célja

A szaktárgy tartalmainak, tanítási módszereinek elsajátítása. Ismeret- és készségfejlesztés a szaktárgy ismeretanyagának oktatásában. A szaktárgyi ismeretek és készségek mérési és

értékelési módszereinek gyakorlati elsajátítása, a tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése.

A tanítási gyakorlat tartalma

Nappali tagozaton két féléven keresztül 39 (13 hospitáló óra, 13 elemző óra, 13 előkészítő óra) illetve 26 (13 hospitáló óra, 13 elemző óra) kontaktórában csoportos, valamint egyszer kéthetes időtartamú egyéni iskolai tanítási gyakorlat (Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I., Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II.) keretében valósul meg.

Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I.: A hallgató szakvezető irányításával órarendbe illesztett heti 3 órában végzi gyakorlatát. Előkészítő, szak-és megbeszélő órán való aktív részvétel. A hallgató szakvezető tanára, valamint csoporttársai óráit hospitálja, illetve a félév során minimum 2 órát tanít csoport előtt.

Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II.: A hallgató szakvezető irányításával órarendbe illesztett heti 2 órában végzi gyakorlatát. A hallgató szakvezető tanára és csoporttársai óráit hospitálja, illetve a félév során minimum 2 órát tanít csoport előtt –megtartja az óráját és részt vesz a megbeszélő órákon. Ezen kívül kéthetes egyéni gyakorlaton vesz részt a félév során, ezalatt hospitál, és maximum 11 órát tanít.

A gyakorlat zárótanítással zárul.

A *Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. és II.* kurzuson a hallgatónak összességében 15 órát szükséges tanítania. Az 5+1-es képzésben résztvevő hallgatók a tanítási gyakorlatuk egy részét (3-5 órát) általános iskolai osztályokban is végezhetik, de törekedni kell arra, hogy a hallgatók tanítási gyakorlatukat a képzettségi szintjeiknek megfelelő korosztályban végezzék.

Az előírt feladatokat a szakvezető tanárral való egyeztetés után egyéni gyakorlat keretében a félév folyamán teljesítik a hallgatók.

Levelező tagozaton csoportos gyakorlat nincs, az előírt feladatokat a szakvezető tanárral való egyeztetés után egyéni gyakorlat keretében a félév folyamán teljesítik a hallgatók.

A gyakorlat zárótanítással zárul. A *Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. és II.* kurzuson a hallgatónak összességében 15 órát tanítania szükséges.

Rövid ciklusú képzésben az alapvégzettségnek megfelelően 7-15 órát kell tanítani a hallgatónak. Amennyiben a munkatapasztalatot figyelembe véve a hallgatónak csak a Zárótanítást kell teljesítenie, a Zárótanítást megelőzően szükséges egy órát hospitálni, illetve egy kapcsoló órát megtartani.

A gyakorlat konkrét tartalmát illetően a tanszékek módszertani előírásai az irányadóak.

A Zárótanítást megelőző hospitálások száma

A hallgatónak a Zárótanítást megelőzően legalább egy kapcsoló órát kötelező hospitálni, de amennyiben van rá lehetőség ez az óraszám növelhető.

A gyakorlat helye a képzésben

A gyakorlat teljesítése általános iskolai tanárképzésben a 7.-8. félévben, középiskolai tanárképzésben a 9.-10. félévben javasolt.

Minden intézet/tanszék esetében a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I., Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II. kurzusokhoz a szakmódszertanos oktatóként hozzárendelésre kerül a kurzushoz a Neptunban adminisztrációs célból (óraterhelés nélkül).

Előzetes jelentkezés a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I.-re

A tanítási gyakorlat megkezdését megelőző félév 2. hónapjának közepéig (a tavaszi félévben március 15-ig, az őszi félévben október 15-ig) az érintett hallgató köteles jelentkezni a Neptunban, a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat kurzusra. Erről a hallgatót az Oktatási Igazgatóság tájékoztatja Neptun üzenetben. A jelentkezési rendszerben a hallgatók igényelhetik munkatapasztalatuk beszámítását is. Ezt egy formanyomtatványon teszik meg az adott szak figyelembevételével, a fentiekben jelzett határidőket betartva.

Rövid Ciklusú 2 féléves képzés esetében a hallgató a tanulmányait megkezdő félév első hónapjában jelentkezik a Neptun rendszerben a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. kurzusra, illetve ekkor igényelheti korábbi munkatapasztalatának beszámítását is.

A Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat kurzusok előfeltételei

A Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. kurzus esetében előfeltétel a szakfelelős által meghatározott, minimum két kurzus teljesítése a gyakorlat megkezdése előtt (TF módon, tantárgy felvétel). A Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II. kurzus előfeltétele a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. kurzus teljesítése.

Munkatapasztalat beszámítása

A Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat I. esetében jogszabály (Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. 49.§ (6)) alapján a hallgató kérésére beszámítható korábbi munkatapasztalat (tanítási gyakorlat) hivatalos igazolással alátámasztva, legalább két éves, adott szakon, adott iskolafokon szerzett tanítási tapasztalat egyéni elbírálás alapján. A kérvények elbírálását a Pedagógusképző Központ Gyakorlati Képzési Csoportja végzi, indokolt esetekben szaktanszéki jóváhagyással, egyeztetéssel.

A Pedagógusképző Központ Gyakorlati Képzési Csoportja tájékoztatja az intézetet/tanszéket, illetve a szakmódszertanos kollégát a munkatapasztalatok beszámításáról.

Amennyiben a munkatapasztalatot figyelembe véve a hallgatónak csak a Zárótanítást kell teljesítenie, a Zárótanítást megelőzően szükséges egy órát hospitálni és egy kapcsoló órát megtartani.

A pedagógusjelölt értékelésének szempontjai a Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II. kurzus esetében (szakvezető által)

Az értékelés során a szakvezető a hallgató Gyakorlóiskolai tanítási gyakorlat II. során nyújtott teljesítményét értékeli ötfokozatú érdemjeggyel, melyet rögzít a Neptun rendszerben.

1. szint: A hallgató fejlődést mutat, de teljesítménye még nem egyenletes. Munkájában nem önálló, jelentős segítséget, támogatást igényel.
2. szint: A hallgató munkájára az egyenletes teljesítmény a jellemző, amelyet azonban még jelentős segítséggel ér csak le. Munkájához gyakori visszajelzést igényel. A biztos teljesítmény nem garantált.
3. szint: A hallgató teljesítményéről az összbenyomás jó, egységes és kiszámítható. A hallgató sikeresen szervezi meg az órát. Munkájához kevés segítségre van szüksége.
4. szint: A hallgató munkája egyértelműen jól szervezett, konzisztens, célorientált. Az idővel jól gazdálkodik. Céltudatos.

	1. szint	2. szint	3. szint	4. szint	Nincs információ
<i>A tanítási óra előkészítése</i>					
1. Szaktárgyi felkészültsége jó, ismeri a tantervet, ismereteit képes közvetíteni.					
2. Rövid és hosszú távú tanítási és nevelési célokat tűz ki a tanulók előrehaladásának megvalósításához.					
3. Figyelembe veszi a diákok tudását, szókincsét, kulturális háttérét és egyéni képességét a feladatok megtervezésekor.					
4. A tananyaghoz igazodó tanítási módszert, stratégiát alkalmaz.					
5. Körültekintően választja meg a forrásokat, az eszközöket minden diák számára elérhetővé teszi.					
<i>A tanítási óra szervezése</i>					
6. A tanulók meglévő tudásából indul ki az újabb ismeretek elsajátítása érdekében.					
7. Különböző módszereket, munkaformákat segédanyagokat használ a tanulók eltérő szükségleteinek megfelelően.					

8. A feladatok probléma orientáltak, kapcsolatban vannak a mindennapi élettel.					
9. A kíváncsiság felkeltésével, a probléma megfogalmazásával elősegíti a tanulók gondolkodásának a fejlődését.					
10. Figyelemmel kíséri a tanulók munkáját és ennek megfelelően irányítja az órai tevékenységet.					
11. Visszajelzései a tanulók felé ösztönző erővel bírnak					
12. Fizikai, szellemi és érzelmi szempontból biztonságos tanulási környezetet hoz létre és tart fenn.					
13. Olyan fizikai vagy virtuális tanulási környezetet hoz létre, amely tükrözi a tanulók sokszínűségét, elősegíti a diákok tanulását, valamint konstruktív és produktív interakciókra ösztönöz.					
14. Minőségi munkát vár el minden tanulótól, amelyhez megfelelő támogatást nyújt.					
15. Maximálisan kihasználja a tanításhoz rendelkezésre álló időt.					
16. Segíti a tanulók egyéni és egymás közötti harmonikus kapcsolatának a kiépítését.					
17. A módszereit, a tanulók egyéni képességeihez igazítja, differenciál.					
18. Fontos feladatának tekinti az osztályteremben a méltányosság megteremtését.					

19. Figyelmet fordít az eltérő nevelési igényű tanulókra, tehetséget gondoz és felzárkóztat.					
A tanulók értékelése					
20. Az értékelés módját a tanulókhöz igazítja.					
21. Az értékeléshez az általa összegyűjtött, elegendő információval rendelkezik.					
22. A diákok teljesítményét megbeszéli a szakvezetővel, szükség esetén a szakmentorral.					
23. A tanulókat értékeléskor önreflexióra serkenti.					
24. Értékelését megosztja a diákokkal, szülőkkel (elsősorban online módon), észrevételeikre válaszol.					
25. Értékelését felhasználja a következő tanóra megtervezéséhez.					

